

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Apare odată pe săptămână sub direcția și în editura „SOLIDARITĂȚII” asociația institutelor financiare române
Redacția și administrația, Cluj, Piața Unirii No. 8

Membrii asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Hunedoara), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Aurora (d) Avrigeana, Bănățana, Banca Agrară, Soc. An. nrivilegiată Cluj, Banca Centrală pt. Industrie și comerț Cluj, Banca Poporală (e), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (f) păstrarea (Mercuria), Cassa de păstrare (Buteni) Codru (Lupșa), Comuna, Concor. Cugierenu, Decebal, Deturata, Doina, Econ Aiud), Garănițelul Bănățan (Mehadia), Insi inf.) Isvorul (Sângiorgiu), Lăpușana, Lige. (1) 2 ex. Fr. Cluj 2 ar. Săcădate), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun (ana (Caransebeș), Secășana, Selăgeana, Sylvania, Someșana, Speranța (Hosman), Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău). Târnăveana, Timișana, Țibleşana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad) Zărândeana, Zlăgneana, Zorile (Banca Invățătorilor).

On. Biblioteca Universității

(1) 2 ex. Fr.

Cluj

2

ABONAMENTUL

PE 1 AN LEI 200. — PE 1/2 AN LEI 100.

NUMĂRUL 4. — LEI.

Director VASILE VLAICU

TAXA PENTRU INSERTIUNI:

De fie-care cm 3 Lei.

Bilanțurile după tarif special

Incunoștiințare

Fortați de lipsa mijloacelor materiale în actuala criză financiară generală, am trebuit să întrerupem apariția revistei noastre dela 8 Octomvrie 1925 până astăzi. Dar mulțămîta jertfelor făcute de membrii „Solidarității”, administrația noastră a achitat în cursul anului curent toate cheltuielile extraordinare cauzate de numărul jubilar, prin care ne-am fost achitat o datorie morală față de trecutul de un sfert de veac al revistei.

Astfel, acum ne vedem liberi să începem un nou an de muncă, întrebuițînd de aici înainte cotizațiile Onor. membri în scopul dezvoltării acestei reviste pe un nou period de viață, lucrînd pentru viitorul acesteia.

Cu toate greutățile, prin cari am trecut în ultimii doi ani, n'am lipsit însă nici odată dela datoria revistei de a publica exact la termen fiecare bilanț și fiecare publicațiune a membrilor „Solidarității”, cu toată îngrijirea cuvenită și ce e mai mult, cu taxele cele mai ieftine, în afară de ori-ce comparație sau concurență cu publicațiunile similare.

Aducem la cunoștința tuturor amicilor, abonaților și cetitilor noștri, că în anul 1926 vom continua să apărem stînd la dispoziția tuturor băncilor noastre și servindu-le cu aceeași promptitudine, exactitate și atențiune la publicarea bilanțurilor, ca și trecut, cu aceleași taxe minimale.

Ne rugăm însă, ca manuscrisele să ni se trimită cel puțin cu o săptămână mai înainte de datul apariției.

Membrii „Solidarității” beneficiază de reduceri speciale. Băncile mai mici plătesc taxa minimală

Restanțierii însă nu vor fi serviți decât numai după achitarea restanțelor și numai pe lângă anticiparea costului noiei publicațiuni

Rugăm deci sprijinul binevoitor al tuturor amicilor revistei noastre, în deosebi al Onor. noastre bănci.

Redacția și administrația.

Producția de capital

Economia națională înregistrează nu numai regrese, ci chiar și daune însemnate din cauza, că omul nu face deosebirea cuvenită între bani și capital.

Altceva sunt banii ca energie desfășurată, susținînd activitățile economice în mișcare și iarăși altceva este capitalul, ca potențial de forță economică reținută în situația de a putea acționa la un moment dat, spre a da un impuls de progres vechilor operațiuni sau spre a inaugura activități economice noi.

Dacă banii sunt susținătorii vieții, capitalul este singurul creator de noi vieți economice. Banii sînt viața, capitalul este progresul.

Dar, din ce și cum se produce capitalul ?

Capitalul se creează prin cruțarea sau economisirea sistematică a tuturor valorilor disponibile, între altele deci și prin economisirea banilor administrați în acel șir nesfârșit de operațiuni economice, grupate atît de simplu și clar în cheltuieli și venituri.

Astfel chiar și micile economii făcute și capitalizate în mod sistematic merită cu tot dreptul să fie tratate ca o chestiune de mare importanță, considerate ca adevărata producție de capital sau ca și chestiunea împroprietăririi oamenilor cu capital.

Chestiunea a fost atinsă de repetite ori în revista noastră: odată desfășurînd un program de activitate pentru cultivarea depunerilor spre fructificare obișnuite la băncile noastre și în special la membrele „Solidarității”, institute născute ca bănci speciale de depuneri; alte dăți dovedind necesitatea de asigurare a capitalurilor economisite contra întreruperii depunerilor prin moartea omului; de câteva ori am apreciat importanța economiilor capitalizate din prilejul împroprietăririi funcționarilor publici cu loturi de case; de asemenea la timpul său am caracterizat în același sens activitatea

și rolul Băncii Postale, care tot nu se mai înființează, în sfârșit am ridicat chestiunea întreprinderilor de capitalizare, cari întrebunțează cele mai moderne procedee pentru realizarea aceluiași scop: producția de capital.

Importanța producției de capital pentru economia națională iese mai ușor la iveală din următoarea socoteală.

Funcționăria din România primește în fiecare an, în lefuri și retribuții, nu mai puțin de 25 miliarde lei, valută actuală, socotind, că salariile funcționarilor de stat și ale celor administrativi fac rotund 12 miliarde anual și că funcționarii particulari nu stau înapoia celor dintâi nici în privința numărului, nici în privința modului de salarizare.

Dar cum se risipesc aceste sume de bani și ce le mai rămâne din toate miliardele acestea vremelniceilor detentori de o clipă ai celei mai considerabile părți din stocul monetar?

Un răspuns destul de favorabil ar fi zero, dacă funcționarii și-ar putea încheia bilanțurile lor personale fără deficit la finele de an. Realitatea este însă ceva mai tristă decât zero: cea mai mare parte dintre ei și-au scontat pe luni de zile înainte retribuțiile, ca avansuri spre a le consuma mai de grabă.

Oare nu este păcat de cele 25 miliarde consumate complet de funcționărie în fiecare an, fără să le rămână nici măcar 100/0? S'ar crede, că nu, pentru că acestea sunt predate imediat comerțului și apoi industriei, care în sfârșit le dă momentan muncitorimei, care, la rândul ei, le consumă cu aceeași grabă ca și funcționăria, realizându-se astfel o circulație intensivă. Cu toate acestea e păcat de vârtejul acesta de risipă de capital pe întrecute, deoarece sunt destule căi și mijloace pentru punerea în circulație a banilor economisiți.

Intr'adevăr nici muncitorimea și nici funcționăria nu-și câștigă merite deosebite pe terenul economiei naționale prin graba lor de a-și cheltui cât mai repede toată agoniseala din trecut dimpreună cu o parte însemnată a celei din viitor.

Din contră, economia națională ar trebui să-i tragă pe banca acuzaților pe toți aceia, cari se poartă față de câștigul muncii lor proprii ca și fericitul beneficiar al unui câștig de loterie, pentru că astfel ei comit delictul economic de a înjosi munca și sudoarea unei activități productive și folositoare la nivelul fatalității aleatorii dintr'o loterie. Dar delictul este cu atât mai grav, cu cât pe urma lui suferă și bugetul țării și o lume întreagă de consențite stării pe loc.

O singură circumstanță atenuantă s'ar putea invoca aici: nici guvernul, nici legislația țării, dar nici corifeii economiei naționale nu-și iau osteneala să pună la cale sau să creeze așezăminte economice potrivite

pentru profilaxia contra risipei banului muncit, sau pentru cultivarea conștientă și sistematică a micilor economii, pentru producția de capital.

Problema constituirii de capitaluri s'a rezolvat în țările apusene într'un mod atât de eficace, încât capitalurile produse acolo sunt solicitate din toate părțile lumii pentru împrumuturi de state și de orașe. De ani de zile se aud și pe la noi multe păreri despre chestiunea împrumuturilor din străinătate, ca de singura mântuire.

Dar, dacă e vorba să ne împrumutăm, oare n'ar fi mai bine, ca să luăm noi împrumut din Apus numai arta și secretul procedurilor aplicate în industria producției de capitaluri, în loc de a solicita înseși împrumuturile de capital?

Să vedem de ex. cum se prezintă această industrie în Franța, să ne oprim numai la întreprinderile propriu zise de producție a capitalului.

Aici operează 34 întreprinderi numite de „capitalizare” dintre cari cea mai veche, societatea „Capitalisation” a avut amabilitatea să ne trimită, la cerere, nu numai darea de seamă pe al 36 an de gestiune, care a fost anul 1924, ci și toate speciemenele de imprimare, pentru cari îi mulțumim și din acest loc.

Iată ce zice directorul general al acestei întreprinderi, dl M. Hébert, în darea de seamă, ce o avem înaintea noastră:

„Rezultatele obținute în ultimul exercițiu dovedesc noile progrese ale societății noastre, ale cărei afaceri nu încetează a se desvolta, de altfel în același timp cu afacerile întreprinderilor similare, create după exemplul dat de societatea noastră, «La Capitalisation», care a re-luat numai continuarea operațiunilor de economii prin depuneri, începute de o societate fondată în 1875 și care venise a se stabili în localurile ocupate mai târziu de sediul nostru principal.

Industria de capitalizare, ale cărei origini ni s'au părut demne de menționat aici, se bucură de o trecere din ce în ce tot mai marcată, după cum dovedește cifra crescândă a încasărilor și importanța capitalurilor în formațiune.

Societățile de capitalizare se numără de prezent printre principalele organisme de economii; locul, pe care ele îl ocupă alături de casele de depuneri și economii, de societățile de asigurare și de alte instituțiuni de prevedere, dovedește, că operațiunile lor sunt apreciate în Franța din ce în ce tot mai mult.

Ele au răspândit noțiunile de economie chiar și în cercurile, cari se păreau cele mai refractare și le-au inoculat ideea și plăcerea de a economisi chiar și celor mai puțin prevăzători. Fără să aștepte pe depunători la ghișeurile lor, ele merg și solicită subscrierile de capitaluri prin agenți, adevărați muncitori ai micilor

economii, împrăstiați în lungul și latul țării și cari străbat până și colțurile cele mai puțin accesibile, cele mai mici sate, intră în colibele cele mai izolate. Formațiunea de capitaluri este asigurată prin vărsăminte lunare, a căror incasare se operează de regulă la domiciliu.

In butul detractorilor, nu se poate nega, că întreprinderile de capitalizare îndeplinesc un rol social eminent moralizator; ele contribuiesc de fapt la augmentarea forțelor vii ale țării, dezvoltând spiritul de liberă prevedere, mulțumită căruia se creează capitalul, izvor de bogăție particulară și de avere națională, care este, — orice s'ar zice — indispensabilă la existența statului ca și la aceea a indivizilor: ele infiltrează în capetele oamenilor ideile de ordine și de cruțare și me-

rită prin urmare solitudinea și bunăvoința statului și a autorităților.

Trebuie să adăugăm, că societățile de capitalizare dau statului un concurs financiar, a cărui valoare trebuie să fie recunoscută; micile sume economisite, pe care ele le strâng și le totalizează, au fost consacrate într-o proporție considerabilă la subscripțiunea de împrumuturi naționale și la cumpărarea de rente și obligațiuni de stat."

* * *

Pentru-ca cetitorul nostru să-și poată face o idee despre gradul de modestie și cumpătate, cu care vorbește mai sus directorul general al celei mai vechi societăți de capitalizare din Franța, arătăm aici rezultatele din 1924 ale celor 34 societăți de acest gen:

Capitaluri subscrise în cursul anului	Franci	2,093.099.870.—
Capitaluri formate și ieșite	"	972.923.097.—
Capitaluri în formațiune	"	7,620.430.483.—
Incasări de mici economii în 1924	"	293.418.250.—
Reserve obligatorii	"	1,039.721.435.—
Valoarea plasamentelor	"	963.860.465.—

Iată și tabloul complet al societăților de capitalizare, arătând suma capitalurilor în curs de formațiune și incasările de mici economii în anul de gestiune 1924 în Franci:

Anul fond.	Numele societății	Capitaluri în formațiune	Incasări de mici economii
<i>a) Societăți anonime:</i>			
1875	La Capitalisation	495.577.350.—	22.717.500.—
1891	La Séquanaise	2,661.813.488.—	123.532.826.—
1906	L'Épargne Mutuelle	117.151.100.—	5.952.505.—
1908	L'Épargne Capitalisée	47.798.655.—	2.274.700.—
1911	Caisse Centrale de Capitalisation	71.557.000.—	3.522.682.—
1911	Comp. Naționale de Prévoyance	44.286.950.—	2.581.720.—
1911	Foncière Capitalisation	94.097.711.—	5.152.238.—
1912	Épargne Foncière de France	74.957.803.—	2.285.946.—
1912	Éveil Français Capitalisation	99.638.500.—	2.179.066.—
1912	Urbaine Capitalisation	240.885.260.—	8.625.287.—
1914	Caisse Fraternelle de Capitalisation	113.431.000.—	25.979.189.—
1914	Petite Épargne	75.606.460.—	4.028.755.—
1914	La Réserve Nationale	138.045.203.—	8.028.396.—
1914	Société Moderne de Capitalisation	41.147.000.—	1.154.002.—
1920	L'Aigle Capitalisation	60.711.600.—	2.585.953.—
1920	Caisse Populaire de Prévoyance	15.758.601.—	650.475.—
1920	Soleil Capitalisation	70.838.000.—	3.062.735.—
1921	Capital de France	48.175.000.—	2.183.305.—
1922	Société Française de Capitalisation	39.572.400.—	1.881.804.—
1923	Esca (Est-Capitalisation)	68.920.500.—	1.571.748.—
1923	Prosperité Française	19.015.500.—	550.520.—
Totaluri Franci		638.984.981.—	210.771.352.—

b) Societăți mutuale (Reuniuni)

1886	Crédit à l'Épargne	162.671.100—	5.236.665—
1906	Aurore Capitalisation	12.394.400—	629 070—
1909	Société Nationale d'Épargne	43.929.500—	2 051.765—
1910	Mutualité Générale	22.316.601—	565 821—
1910	Mutuelle Rouennaise	100.717.500—	4.490.108—
1911	Francaise Capitalisation	695.502 000—	24.577 445—
1913	Lyonnaise Capitalisation	550.335.620—	26 031 245—
1913	Nation Capitalisation	253.986.000—	13.175 603—
1913	Travail Capitalisation	12.316.362—	932 063—
1915	Prévoyance de l'Ouest	97.652 000—	3.485 648—
1919	Stella Capitalisation	25.978 419—	2 258.581—
1920	Avenir Social	1.178 000—	101 564—
1923	Épargne Féconde	2 468 000—	110 320—
Totaluri Franci		1,981 445 502—	82.646 898—

Recapitulațiune :

21	Societăți anonime	5,638 984 981—	210 771 352—
13	Reuniuni	1,981 445.502—	82 646.898—
Totaluri finale Franci		7,620 430 483—	293.418.250—

A produce în mod conștient și sistematic capitaluri de total 7 miliarde și ceva peste jumătate în Franci francezi (peste 60 miliarde lei), iată ce înțelege dl Hébert, când zice, că „contribue de fapt la augmentarea forțelor vii ale țării, dezvoltând spiritul de liberă prevedere, mulțumită căruia se creează capitalul, isvor de bogăție particulară și de avere națională . . .”. Mai modest și mai cumpătat nici nu s'ar fi putut exprima această activitate admirabilă de producție de capital. Nu este vorba de emulațiunea dintre instituțiile de credit și economii prin depuneri spre fructificare și societățile de asigurare sau institutele de pensii pe de o parte și dintre întreprinderile de capitalizare pe de altă parte. Acestea din urmă sunt numai o parte din manifestația economică a spiritului francez de creațiune, de producție conștientă de capital, care a făcut și face eforturi de model.

Biroul „Solidarității” are pentru membrii săi la dispoziție statutele, regulamentele de gestiune, imprimatele și scriptele de administrație, precum și tablourile de amănunte ale acestui fel de industrie financiară pură, în piesele primite dela societatea „La Capitalisation”.

Piesa principală nu este nici poliță, ca la societățile de asigurare, nici libel de depuneri, ca la institutele de credit și economii, ci un

Bon de economie pentru constituirea unui capital de . . . cu următorul text principal de ex. la bonul de 1000— Fracs.:

„Obiectul prezentului Bon este constituirea unui capital de 1000— Franci în 15 ani prin vărsăminte

lunare de câte 5 Franci fiecare (cu excepția primului vărsământ fixat la 7 Franci și 50 ct. și efectuat în ziua de astăzi, drept care prezentul servește de chitanță).

Aceste vărsăminte se fac la sediul societății; ele se pot face și la domiciliul corespondenților ei, însă în toate cazurile ele se constată exclusiv prin timbre-chitanță speciale, cari vor purta, sub pedeapsă de nulitate, numărul curent al Bonului, precum și designarea anului și trimestrului, în cursul căruia s'au efectuat.

Prin aplicarea articolului 55 din Statute, prezentul Bon participă la beneficii în conformitate cu art. 9 și 10 din condițiunile generale.

(Deodată cu prezentul Bon s'a liberat și o filă destinată la aplicarea Timbrilor-chitanțe de vărsăminte de câte 5 Franci).

Articolul 2 din statute precizează obiectul societății astfel: „Constituirea de capitaluri plătibile la scadențe fixe sau prin trageri, în schimbul unor vărsăminte unice sau periodice; ori-ce operațiune de capitalizare cu interese simple sau compuse și în general toate combinațiunile de economie și capitalizare, cari se pot autoriza prin legislația specială pentru întreprinderile de capitalizare.”

Or, legislația franceză cunoaște două legi mai importante aduse special pentru întreprinderile de capitalizare; prima din 9 Iunie 1906 (ca să nu amintim de legea din 6 a lunii Vântoase anul XIII) și legea din 19 Decembrie 1907, prevăzând controlul statului, apoi modul, cum trebuiesc constituite rezervele

tehnice și cum să se facă plasamentele, în sfârșit modul de procedură la încheierea bilanțului, în special în ce privește estimarea plasamentelor. Societatea „La Capitalisation“ este de ex. mai solidă decât toate pretențiile legale, întrucât estimările ei sunt făcute considerabil sub cea mai mică valoare dintre cele două admisibile: valoarea de curs și valoarea de cumpărare. Ce însemnează aceasta pentru soliditatea societății, care arată în activ 52 case proprii în Paris, cumpărate în 36 ani, ne putem închipui. Cu toate acestea dividendă este de 5% raportată la nominalul acțiunilor, societatea urmărind o politică de rezerve bine pronunțată prin 8 categorii de fonduri de rezervă în afară de rezervele tehnice (matematice) legale.

Din toate acestea se naște pentru cercurile noastre financiare întrebarea despre începerea unei activități similare în România și o altă întrebare pusă în special pentru băncile „Solidarității“, cari sunt prin excelență cultivatoare de economii în genul depunerilor spre fructificare, spre a progresa în această direcțiune ?

Desvoltându-se la băncile noastre *tipul libelelor de depuneri vincluate în privința sumei de constituit*, vom face un pas important înainte pentru deslegarea marelui probleme, care este: producția de capital.

Vasile Vlaicu

Literatură economică

Deutsche Handelskorrespondenz de Dr Constantin Lacea, profesor la Academia Comercială din Cluj

Manualul de corespondență germană al Dlui Dr C. Lacea este o noutate surprinzătoare atât pe terenul literaturii didactice în special, cât și în general pe terenul literaturii economice, mai cu seamă pentru calitatea sa economică în toate privințele, în afară de excelente calități didactice.

De fapt, acest manual procedează după un sistem propriu, special.

Abandonând tradiția de până acum, care făcea din obiectul corespondenței o colecție vastă de șabloane sau scrisori-tip, grupate după natura conținutului lor, făcând din persoana corespondentului un simplu memorizator sau copist de modeluri, însărcinat cu singura problemă de a-și alege formularul cel mai apropiat de cazul dat, dl Dr C. Lacea a reușit să ridice obiectul corespondenței la un nivel apropiat științelor exacte, iar persoana corespondentului să o ridice până la situația omului de afaceri, *liber disponent asupra voinței și actelor sale comerciale*, arătând consecvent, că comerciantul resp. scriitorul corespondenței este responsabil atât juridic, cât și economic de fiecare cuvânt, de fiecare propoziție scrisă. Autorul urmărește

și atinge scopul de a da corespondentului mijloacele necesare și suficiente pentru o independență de gândire și de apreciere justă a situației, arătându-i mijloacele, cu cari să-și formeze o hotărâre în consecință și cu cari să-și exprime voința, pe care o va urmări până la completarea ei realizare. De fapt, momentul principal la rezolvarea ori-cărei corespondențe este examinarea situației dintre scriitor și adresat din toate punctele de vedere, rezultatul putând fi o variație nenumărabilă de cazuri speciale. Dacă numărul situațiilor speciale este nesfârșit, apoi hotărârea și intențiunea scriitorului sporesc cu atât mai mult varietatea cazurilor.

Aici intervine *calitatea pur economică* a manualului Dlui Dr C. Lacea, care precizează la fiecare capitol considerațiunile determinante, de ordin legal, uzanțe comerciale, tehnica afacerilor în chestiune cu toate peripecțiile lor posibile, toate în legătură de cauzalitate. După aceste explicațiuni teoretice urmează capitolul frazeologiei, cuprinzând expresiuni suficiente pentru cazurile cele mai variate. Urmează apoi una sau mai multe probleme însoțite de rezolvarea lor cu caracter numai exemplificativ. Astfel chestiunea ofertelor de mărfuri autorul o tratează în trei pagini, cari au valoare practică mai mare decât zeci de pagini ale metodei tradiționale cu sutele ei de exemple, pentru-că în două pagini de frazeologie aleasă și o pagină de teorie corespondentul își găsește armamentul suficient spre a face față tuturor cazurilor posibile în această grupă de chestiuni. Sutele de exemple-șabloane devin deci de prisos; aceasta este calitatea economică a cărții. În același fel sunt tratate situațiile sau fazele afacerilor din cele patru mari capitole: Comerțul cu mărfuri, afacerile bancare, afacerile de comision și cele de transport. Cu toate că numărul total al exemplurilor la Dl Dr C. Lacea este numai de 100, totuși corespondentul profită din explicațiunile teoretice și din colecțiile de frazeologie comercială practică mai mult decât din alte sute și mii de alte exemple.

Dar calitatea economică a cărții mai este și glosarul atașat la sfârșit, în care se cuprinde vocabularul, elementele gramaticale și dicționarul întregii cărți, întrucât manualul este scris în întregime în limba germană afară de prefață. Studentul nu mai are nevoie de dicționar în afară de cartea însăși, care e făcută astfel folositoare pentru ori-cine dorește să învețe în particular sau pe cale autodidactică știința corespondenței. Prevedem chiar, că cartea dlui Dr C. Lacea va fi îmbrățișată cu deosebit interes practic chiar de către Germani.

Cine citește cu atențiune cartea dlui Dr C. Lacea constată, că este atât de folositoare, încât nu poate lipsi din nici un birou, unde este dată posibilitatea de corespondență germană.

Discuția la buget

Din discuțiile asupra bugetului reținem în resumat observațiunile obiective făcute de directorul „Solidarității” dl deputat Ion I. Lăpedatu prin cuvântul său din 9 Decembrie în Camera deputaților.

D. Ion Lăpedatu își propune să examineze numai două chestiuni: realitatea bugetului și situația finanțelor statului, ce se lasă moștenire guvernării viitoare.

Bugetul nu este real, spune d-sa. Este chiar cel mai slab buget din câte a prezentat până acum guvernarea liberală. Cheltuielile sunt departe de a fi cele absolut necesare pentru funcționarea bună, cerută de progresul și siguranța statului, iar evaluarea veniturilor — și acesta este cazul grav, este astfel făcută, încât perceperea lor nu e asigurată.

Argumentele de ordin special, ca de exemplu mărimea debitelor față de evaluări încă sunt șubrede. Ne-o arată experiența din trecut. În 1924 la impozitul agricol, am avut un plus de debite de 72 la sută față de evaluări și cu toate acestea exercițiul s'a încheiat cu un minus de 10 la sută

Incasările în curs — un alt argument — ar fi justificate, când ele ar arăta un plus; în bugetul anului viitor se urcă însă evaluările chiar și când rezultatele dovedesc un minus. Se urcă rămășițele pentru că au dat plus. Dar unde e logica? Tocmai prin plus-incasare, rezerva lor s'a redus.

E un sistem foarte îngrijitor, că la noi, între impozitele directe, salariile sunt acelea, cari varsă mai mult decât celelalte categorii de impozite.

Când plusul de încasări generale ale bugetelor față de evaluări s'a redus dela 44 la sută, cât era în 1922—1923, la minus 15 la sută în Septembrie 1925, ar fi fost indicat cel mult menținerea evaluărilor din 1925 și nu augumentarea lor cu încă peste șase miliarde.

Se lasă viitoarei guvernări un buget cu evaluări exagerate, ce nu se pot realiza: un buget, care pelângă aceasta, are pentru un sfert din totalul veniturilor o sursă de caracter extraordinar: taxele vamale, a căror menținere paralizază viața economică a țării. Acesta este bugetul, cu care se angajează guvernarea viitoare.

Este mirajul unei sume de 1.340 milioane luată ca fond de credite extraordinare și suplimentare într'un buget cu venituri atât de șubrede. Dacă avem creanțe față de Germania, Bulgaria, din moștenirea Austriei și Ungariei, distrugerile petrolifere, etc., executarea lor nu va avea nici o repercusiune ușurătoare asupra bugetului ordinar, întru cât sumele încasate sunt repartizate sau Băncii Naționale sau bugetului extraordinar pentru plata sinistraților de război etc.

În schimb, avem obligații de plată către Austria și Ungaria, care în ipoteza unei compensații cu creanțele noastre față de aceste state, am rămânea datori cu aproximativ 240 milioane coroane aur, ale cărei anuități vor trebui să intre în bugetul ordinar.

Mai avem datoria austro-ungară antebelică de 1.673 milioane capital și 4.3 milioane, anuitate, care va însărcina bugetul ordinar cu 650 milioane lei hârtie anual, cum și datoriile interaliate, inclusiv cea rezultând din compensația creanței și obligațiunilor din moștenirea Austro-Ungariei, grevându-ne bugetul ordinar în cei cinci ani următori cu sume ce vor crește succesiv dela 250—950 milioane lei hârtie.

În total anuitatea datoriei antebelice și a datorii interaliate, însemnează o sarcină pentru primii cinci ani de 900—1600 milioane lei hârtie, sumă, care va urma să crească și mai mult.

Sarcinile însă nu s'au terminat.

Mai avem pentru căile ferate particulare o sumă considerabilă, care azi nu se poate stabili exact și care va greva bugetul ordinar. Această obligație va fi minimum minimorum 250—300 milioane lei hârtie. Recriminările azi nu mai au rost. Ce-i de făcut?

Cei mai mulți au găsit soluțiile. Sunt bogățiile țării. Părerea aceasta, din păcate, domina și în străinătate, unde mirajul acestor bogății a fost adeseori cauza, că interesele noastre n'au fost totdeauna tratate după dreptate.

Să ne gândim la jertfele contributive în alte țări, în Ceho-Slovacia, în Italia și acum mai nou în Franța. Fără opintiri sincere și bărbătești nu se poate rezolvi problema financiară a statului, care trebuie să aibă un dublu scop: suportarea printr'un buget echilibrat a sarcinilor în valută forte și stingerea succesivă a sarcinilor interne, contractate în monedă depreciață.

În numărul viitor vom publica întreaga vorbire după notele stenografice.

INFORMAȚIUNI

Societatea de lectură „Andrei Șaguna” din Sibiu s'a constituit pe anul școlar 1925—26 în ședința ținută la 9 Octombrie 1925 sub președinția Prea Cuvioșiei Sale Protosinzel Dr V. Stan, director al școlii normale Arh. în modul următor:

1. Președinte: Gheorghe Maior prof
2. Vice-președinte: Petru Severin cl. VII.
3. Notar I: Simion Radu cl. VII.
4. Notar II: Ioan Murășan cl. V.
5. Cassar: Iosif Bârăușan cl. VI.
6. Controlor: Dumitru Hămbășan cl. V.
7. Bibliotecar: Ioan Tatu cl. VI.
8. Vice-bibliotecar: Traian Balint cl. IV.
9. Redactorul revistei școlare „Zorile”: Ioan Luca cl. VII
10. Econom: Ioan Breazu cl. VI.

Membri în comisiunea literară:

- clasa VII. Alexandrina Berariu și Silvestru Garcea.
 „ VI. Elena Mihăilescu și Dumitru Călugăr.
 „ V. Cornelia Stan și Alexandru Coman.
 „ IV. Ioan Avram și Ioan Ciorogariu.
 „ III. Dumitru Măneguțiu.

* *

Marti 8 I. c. s'a întrunit la Ministerul de finanțe o comisie compusă din d-nii D. Gheorghiu, secretarul general al departamentului, D. Marinescu, directorul general al poștelor, Teianu directorul datoriei publice, Quintescu, dela Casa de depuneri și consemnațiuni, Gurăneanu și I. Măneanu, șeful statisticii poștale.

Comisia a fost prezidată de d. Vintilă Brătianu, ministru de finanțe.

S'a discutat asupra convențiilor încheiate cu Ungaria și Austria pentru lichidarea socotelilor în ce privește pensiile funcționarilor particulari.

Comisia s'a mai ocupat și de casele de păstrare poștale.

„FONCIERA“ Societate Anonimă de Asigurări Generale, Cluj

CONVOCARE

Fonciera Societate Anonimă de Asigurări Generale ține în ziua de 28 Decembrie 1925 ora 4 p. m. în localul Societății Cluj Calea Regele Ferdinand No. 38 etaj I.

Adunarea generală extraordinară

la care prin aceasta invită pe domnii acționari.

Ordinea de zi:

- 1) Constituirea biroului adunării generale
- 2) Raport și hotărâre asupra propunerii de a se urca capitalul social dela 5,000,000 la 10,000,000 Lei
- 3) Modificarea articolului 5, din statutele Societății Cluj, la 8 Decembrie 1925.

Consiliul de Administrație

AVIZ

Prin aceasta aducem la cunoștință, că consiliul de administrație în ședința din 5 crt. având în vedere, că împrumuturile ipotecare, cari servesc ca acoperire pentru emisiunea de scrisuri fonciare abia reprezentau la 31 Oct. 1925 suma de Lei 500.000, — prin concl. No. 351 a decis să retragă toate scrisurile fonciare încă nesortate ș. a. 320 buc. a Cor. 5.000. — în sumă totală de Cor. 1.600 000, Lei 800.000 *per 1 Aprilie 1926.*

La data aceasta sunt deci scadente și rambursabile toate scrisurile fonciare emise de institut, ce se mai găsesc în circulație.

Sibiu, 12 Noembrie 1925.

„ALBINA“
inst. de cred. și economii

Prospect de Emisiune

în baza concesiunii Min. de Fin: No., 160327—924 înreg. de Tribunalul Tg. Mureș
sub No. F. S. o. c. 52—28—924.

Consiliul de Administrație al băncii „Mureșiana“ din Reghin, în baza autorizației primite dela adunarea generală extraordinară din 17 Noembrie 1923, precum și în baza Art. 6 din statute, pentru complectarea capitalului societar la 2 000.000. — Lei, sumă ce a fost stabilită de aceeași adunare generală, — prin aceasta emite un stoc de 9000 acțiuni a 100 — Lei val. nom., în total deci Lei 900.000. — val. nom., oferindu-le pentru subscriere în următoarele condițiuni:

1. Acționarii vechi vor putea semna pentru fiecare 2 acțiuni vechi câte 1 acțiune din emisiunea prezentă — în total 5500 acțiuni — pe prețul de 100 — Lei, plus 10 — Lei sub titlu de cheltueli de emisiune. Restul de 3500 acțiuni, se va vinde la neacționari pe prețul de 120 Lei de acțiune, plus 10 Lei sub titlu de cheltueli de emisiune.

3. Acționarii vechi vor putea beneficia de acest drept a opta acțiuni în conformitate cu p. 1. numai întrucât își vor anunța această intențiune până la 1 Decembrie 1925, când vor face totodată și subscrierea acțiunilor anunțate.

4. Întrucât acționarii vechi nu se vor anunța pentru subscrieri de acțiuni în conformitate cu p. 1. și 3 până la termenul indicat în p. 3, acțiunile rămase neoptate de vechii acționari, se vor vinde neacționarilor, pe prețul și în condițiunile stabilite de Consiliul de Administrație.

5. Termenul pentru anunțarea subscrierilor de acțiuni, pentru acționarii vechi este cel dela p. 3., iar pentru neacționari 15 Decembrie 1925. Consiliul de Administrație își rezervă însă dreptul de a putea prelungi aceste termene pentru anunțări de subscrieri.

6. Vărsămintele după acțiunile subscrise se vor face în modul următor:

La data subscrierii se vor vărsa 30% = Lei 30.— de acțiune,
plus cheltuelile de emisiune:

Până la	1	Martie	1926	—	—	20%	=	Lei	20.—	„	„	
„	„	15	Mai	1926	—	—	25%	=	„	25.—	„	„
„	„	15	August	1926	—	—	25%	=	„	25.—	„	„

De sine înțeles, vărsămintele se pot face și integral oricând.

7. După vărsămintele efectuate în contul acțiunilor subscrise, se va bonifica acționarilor o dobândă de 12% iar pentru ratele întârziate se va plăti de acționar o dobândă de 15%.

8. Acționarii, cari nu vor face vărsămintele la termenele indicate în prospect, vor fi tratați în înțelesul art. 9 din statute.

Reghin, la 21 Octombrie 1925.

Consiliul de Administrație
al
Băncii „MUREȘIANA“.